

ПІЗНАЙТЕ ПРАВДУ  
А ПРАВДА  
ОСВОБОДИТЬ ВАС.

# ПРАВОСЛАВНИЙ ВІСТНИК

ЗА НАРІД  
І  
ЗА ВІРУ.

THE ORTHODOX HERALD

ОРГАН УКРАЇНСЬКОЇ ПРАВОСЛАВНОЇ ЦЕРКВИ В КАНАДІ.

РІК I.

ВІННІПЕГ, МАН., ЛИПЕНЬ, 1924

ЧИСЛО 4

## ПРИВІТ ВИСОКОПРЕОСВЯЩЕНОМУ АРХИ- ЕПИСКОПОВИ ІОАННУ ХВЕДОРОВИЧЕВИ.

ВИТАЙ НАМ АРХИЄРЕЮ!

З нагоди Вашого прибуття на Канадійську Землю, Високопреосвящений Архидієц, вітаємо Вас широко-сердечно, як висланника нашої дорогої Рідної Православної Церкви на Україні, висланника золотоговерхого Києва і цілої України. Віримо, що по прийнятті керми над Українською Греко-Православною Церквою в Канаді, її робота увінчається ще кращими успіхами як до тепер. Віримо, що за Вашим вмілим провідом зєднається під омофором Української Православної Церкви весь наш нарід в Канаді.

Молимо, щоби Господь увінчав Вашу велику працю щедрими плодами.

РЕДАКЦІЯ ПРАВОСЛАВНОГО ВІСТНИКА.

## ПОДЯКА ВИСОКОПРЕОСВЯЩЕНОМУ МИ- ТРОПОЛИТОВИ ГЕРМАНОСОВИ.

Звольте прийняти від нас Високопреосвящений Владико, щирю подяку за дотеперішній Ваш духовний покров над Українською Греко-Православною Церквою в Канаді. В Вашій особі Українська Православна Церква в Канаді знайшла світлого Архипастира і оборонця її прав на самостійне існування. Ваша тверда віра, що Українська Православна Церква буде гарно розвиватись і дочекається свого Архипастира-Українця, сповнилася сего року, коли Бог після нам такого Архипастира в особі Впр. Архидієця Іоанна Хведоровича. Історія Української Православної Церкви в Канаді увіковічить Ваше ім'я, як першого її Єпископа, що, хоч іншої народности, розумів дуже добре її високе завдання і вів її по дорозі правдивої Христової віри.

КОНСИСТОРІЯ І БРАЦТВО УКРАЇНСЬКОЇ  
ГРЕКО-ПРАВОСЛАВНОЇ ЦЕРКВИ В КАНАДІ.

## ЧЕТВЕРТИЙ СОБОР УКРАЇНСЬКОЇ ПРАВО- СЛАВНОЇ ЦЕРКВИ В КАНАДІ.

Історія Української Греко-Православної Церкви в Канаді безперечно узнає Четвертий Собор сеї церкви за один з найважливіших. На цьому Соборі вирішено многоважну справу нашої церкви, іменню справу свого рідного українського єпископа. Собор рішив одногослосно просити Впр. Архидієця Іоанна Хведоровича, теперішнього голову Української Православної Церкви в Злучених Державах і відпоручника Української Православної Автокефальної Церкви на Україні, обняти покров також над Українською Православною Церквою в Канаді. Завдяки сему рішенню Собора Українська Православна Церква починає новий період великої праці над релігійно-моральним піднесенням народу під провідом свого рідного Владика з серця України, з золотоговерхого Києва.

Собор відбувся 16 і 17 липня в Йорктоні, Саск. з надзвичайним успіхом. Делегатів від церковних громад прибуло около дев'яносто, всіх учасників було близько триста осіб. Деякі громади вислали також жінок як делегаток.

Настрій Собора був поважний і піднесений. Кождий учасник розумів, що на ньому має вирішитись найважливіша справа нашої церкви, справа свого рідного єпископа.

Впр. Владика, Іоанн Хведорович, теперішній Архидієц Української Православної Церкви в Злучених Державах прибув до Йорктону раннім поїздом на 16 липня. На станції стрів його гурт громадян в адміністратором свящ. Савчуком. Владика перейхав автом у готель, звідки удався до церкви, де зачиналась Соборна Служба Божа. Служби Божої Владика вислухав стоячи весь час. Був одітий тільки в мантію.

По Соборній Службі Божій зачалась передполуднева сесія Собора, на якій багато делегатів витали Собор привітами. Проводив Собором свящ. С. В. Савчук. По приві-

тах делегатів Впр. Архидієц Іоанн сказав привітне слово від себе, а також як відпоручник Рідної Церкви на Україні. Ся перша промова Владика своєю щирістю заполонила серця всіх. Більшість учасників плакали з радости, що дочекались бачити свого рідного Владика, з радости, що дочекались відродження рідної могутньої православної церкви на Україні, а також з жалю, що тільки жертв понесла Україна в боротьбі за свою самостійність, котру ще далі треба буде здобувати. Горяча привітна промова Владика настроїла дуже прихильно цілий Собор до особи Владика, так що вже тепер можна було сміло предвидіти, що Собор одногослосно заявиться за сим, щоби просити його обняти провід також над Українською Православною Церквою в Канаді.

По сій промові Владика заряджено перерву на обід. На пополудневій сесії були дальші привіти делегатів, про що докладніший звіт буде поданий в слідуєчій числі. По привітах делегатів свящ. Корнило Кирстюк дав старанно оброблений реферат про Церковні Собори. Йому вдалося в рамцях не занадто довгого викладу зясувати дуже гарно значіння Соборів в історії православної церкви.

По нім свящ. С. В. Савчук, дотеперішній адміністратор Української Православної Церкви в Канаді, подав короткий огляд розвою Української Православної Церкви в Канаді. Однак найважливішою точкою на сій сесії був реферат Впр. Архидієця Іоанна про становище Української Автокефальної Православної Церкви на Україні, головно про її устрій, установлення ієрархії, ідеологію ієрархії, боротьбу церкви з її ворогами. Зі своєї задачі Владика вивязався як найкраще. На запити поставлені послом Н. Бачинським, Владика відповів дуже влучно, так що Собор мав вже тоді ясно вироблену гадку щодо особи отця Владика.

По спільній вечері, в котрій брав участь також Впр. Владика, Собор рішив вже в неприсутности Владика справу злуки обох українських православних церков, т. е. в Канаді і Злуч. Державах в одну дієцезію під провідом Впр. Архидієця Іоанна Хведоровича. По короткій дискусії над предложеннями в сій справі резолюціями, Собор одногослосно заявився за злукою обох церков в одну дієцезію і попросив Впр. Архидієця Іоанна Хведоровича взяти під свій покров Українську Православну Церкву в Канаді, як її архипастир. Зараз післяно спеціальну делегацію до мешкання Владика. По приході Владика Собор зробив йому щирю овацію. Владика сердечно подякував за честь виявлену йому Собором і приобіцяв Соборові, що зі всіх своїх сил буде працювати над розвоєм Української Православної Церкви, в якій має зеднатись цілий наш нарід в Канаді.

Другого дня відбулась величава Архидієцька Служба Божа на українській мові. Додати належить, що Соборна Служба Божа попередного дня була на старославянській мові. Відправа в рідній зрозумілій мові багато величавіша, як в старославянській. Серце кожного присутного радувалося. Прийшов бо час, що Українець почув себе вже не тим пониженим рабом, якого мова була чимсь гіршим серед інших мов. Се вже не „хлопська" мова, бо сею мовою можна горячі мольби слати до Бога і в ній милозвучно хвалити Бога.

Торжественна Архидієцька Служба Божа і прегарна, щира проповідь отця Владика будуть найдорозшим спомином для всіх учасників Собора.

По Службі Божій Собор знова продовжувано. На пополудневій сесії, де предсідателем був п. В. Свистун, обговорено головно справи Консисторії і Брацтва. Роздумувано над способами організації відділів брацтв і сестрицтв. При сій нагоді був виголошений панею Стечишиною привіт від Жіночого Товариства при Українській Православній Церкві в Вінніпегу. Пані В. Свистунова виголосила промову на тему Організації Жіночих Товариств при Церквах, в якій вона старалась показати велике значіння таких товариств.

Собор вирішив також справу Дієцезіяльного Фонду, на який кождий член Української Православної Церкви повинен річно жертвувати одного долара.



Вибрано членів Консисторії і Брацтва. Членами Консисторії є: почесний голова і голова ex officio Впр. Архiepіскоп Іоанн; голова о. С. В. Савчук; три священники, о. В. Кудрик, о. Корнило Кирстюк, о. П. Самець; і три світські члени, Ф. Т. Гаврилюк, І. В. Семенюк, Мих. Стечишин.

Члени Виділу Брацтва: голова В. Свистун, заст. Ізидор Новосад, секр. Ю. Стечишин, члени Йоc. Кулачковський, С. Михайлюк.

Справами фінансовими дієцезії заряджує Консисторія. Брацтво допомагає фінансово і морально Консисторії. Головний Виділ Брацтва становить також Контрольну Комісію для Консисторії.

Через брак часу більшість промов на Соборі відпала. Вони будуть оглошені в Православній Віснику. Собор закінчився ухвалою відповідних резолюцій і відспіванням многолітствя Впр. Владиці, Високодостойному о. Митрополитови всей України, Василю Липківському, і всім присутнім. Митрополитови Василю Липківському Собор підніс три могутні „Слава”.

Собор зачався відспіванням „Царю Небесний”, а скінчився відспіванням „Достойно єсть” і Національними Гімнами.

### БЛАГОСЛОВЕННЯ ДОБРОГО ДІЛА.

Сонце хилилося до заходу, коли дорогою поміж поля йшло двох людей — старий учитель і молодий ученик.

І при дорозі побачили вони пару старих чобіт. Їх скинув чоловік, що оподалік працював на полі.

— Можемо пожартувати з чоловіка — сказав молодий ученик. — Віднесімо чоботи на інше місце, а самі заховаймося в корчах і так побачимо, що чоловік буде робити, коли чобіт не буде.

— А що ж він може тоді робити? — запитав старий учитель.

— Річ левна, що буде шукати, але мені хотілося б знати, що він скаже. Чоловік себе найкраще в словах показує. Коли він лагідної вдачі, то буде стогнати, дивуватися та нарікати, а коли горячої, то буде клясти, поки знайде.

— А в мене інша думка — сказав учитель. — Ти вкинь кілька грошей в оден чобіт, а я вкину в другий. Сонце зараз сяде на спочинок і чоловік лишить роботу. Коли заховася, то побачимо, що він скаже, знайшовши гроші. Видно, що чоловік він працюючий та убогий і наша поміч може йому в пригоді стати.

За хвилину старий учитель і молодий ученик приглядалися, як чоловік збирався до дому. Він підійшов до чобіт, зітхнув після денної праці, нагнувся, взяв оден чобіт, затягнув на ногу і став нею твердо на землю. Було однакж видно, що в чоботі почув заваду, бо стягнув чобіт і почав витрясати.

Дальше було видно, що здивувався він немало побачивши, як з чобота посипалися гроші. Він підняв їх, оглянув, відтак подивився кругом і сховав гроші до кишені.

Але те саме повторилося і з другим чоботом. Завада була і тут, а коли чобіт витряс, то знов побачив, що посипалися гроші. Тепер він ще уважніше до них приглядався — на його лиці видно було здивовання і непевність. А поки гроші заховав, він ще раз пильно обвів зором цілу околицю. Не бачучи ж нікого, він впав на коліна, перехрестився широко, підняв очі до неба і заговорив:

— О, Господи і Боже мій! Я бачу, що ти не забуваєш тих, які на тебе надіються. Ти знаєш, що через слабкість жінки я так з'убожів, що і діти мої голодують. Та ось, ти, Отче Небесний, привів сюди когось з добрим серцем, щоб дав мені поміч. Велика Твоя ласка, о Боже, і я ніколи славити Тебе не перестану. А коли знайшлося на землі таке шире серце, так Ти, Владико Неба і землі, благослови його святим і щедрим твоїм благословенням!

Мовчки слухав молодий ученик щирої молитви убогого чоловіка і сльози виступили в його очах.

— Ну, і що ж, чи вдоволений ти моєю порадою? — запитав учитель ученика.

— Я здобув нині науку на ціле життя — відповів ученик — науку, якої ніколи не забуду. Аж тепер я зрозумів слова: „Щасливі, котрі дають, а не котрі беруть”, та: „Нехай твоя права рука не знає, що робить ліва”.

А коли вертали до дому, сказав учитель:

— Пам'ятай, що кожний твій поступок має наслідки і будуть вони такі, як ти сам схочеш. Нерозумні і легкодупні твої вчинки викличуть в других біль, журбу, нарікання і проклони, а щира робота викличе в людей радість і благословення для тебе.

Я дуже глибоко відчуваю, що ціле питання про сотворення є заглибоке для людського ума. Чи собака може роздумувати над умом Ньютона? Нехай кожда людина надієся і вірить, як може.

Чарлс Дарвін.

### ПЕРШИЙ СУД ЯРОСЛАВА МУДРОГО.

Володимир Великий бачив, що його син, Ярослав, хоч і молодий, але пильно клопочеться державними справами, отже назначив його на якийсь час суддею, кажучи:

— Нехай сам візьме в руки вагу справедливості, а тоді найкраще побачить, як тяжко вдержати її рівновагу. Нехай навчиться вирівнати незгоду між двома особами, тоді легше буде йому вдержати братню згоду між двома ворожими містами і між двома впертими войовниками. Побачивши, яких різні люде уживають хитрощів — одні, щоб обдурити суддю, а другі, щоб доказати свою слушність, він навчиться розглядати кожду справу всесторонньо. Побачивши, кілька непорозумінь і противенств виходить в людськйм життю, він зрозуміє, що життя, се дуже замотана справа і хто хоче бути в життю сильним і щасливим, той мусить добре розуміти його закони.

А саджаючи сина на судейський сталець, він говорив:

— Судячи других, пам'ятай, що вищий Суддя є над тобою, і ти лише виповняєш його волю. Ти не своїм, але його законом судиш, який він дав тобі. А дав він тобі очі, щоб відрізнити біле від чорного; дав уха, щоб зрозуміти людську радість і людський стогін; дав розум, щоб ним розслідити глибину всякої замотаної справи і дав тобі совість серця — ту вагу, яка покаже тобі, чи твое поступовання шире і чесне. Бо совістю чоловіка Бог важить його вчинки. Ти молодий віком і тому ще пильніше дбай, щоб не похитнутися. Пам'ятай, що лише щирою працею заслужиш любов в народі і ласку в очах Господа, а поза тим нема в світі иншого правдивого щастя для чоловіка. До Сотворителя твого в radoшах і горю очі і серце звертай, людей поважай і для їх слабостей будь виро-зумілий. Злого направляй — бо в тім головна заслуга судді. І лікарі на те, щоб хорих вилічували...

Так поучав Володимир молодого сина, ведучи його до судейського дому.

Вже сонце стояло над заходом, коли Володимир пішов, щоб суду сина послухати. І він застав таку справу: Богатий, а скупий чоловік згубив торбинку з червінцями й оголосив, що значну нагороду дасть тому, хто буде настільки совісний, що сі гроші йому зверне. Невдовзі з'явився в богача убогий рибак, що приніс йому згублене майно.

Перелічив богач гроші, а щоб приреченої нагороди не дати, сказав, що двох червінців не достає.

— Мало бути 522 — казав він — а тут є всего 520. Виходить, що ти не чекав на мою нагороду, але сам їх узяв.

Не помагали виправдання рибача. А щоб від приреченої нагороди увільнитися, він повів рибача до судді.

Переповівши цілу справу перед Ярославом, купець просив, щоб рибача за крадіж двох червінців покарати.

— Кількож ти грошей знайшов? — питає Ярослав рибача.

— Не знаю — сказав рибак — чужої власности я не числив.

— А ти кажеш, що двох червінців не достає? — запитав він купця.

— Так, милостивий судде — притакнув скупар — і нехай воля твоя осудить його по справедливості і віддасть йому по заслугі.

— По заслугі буде — сказав Ярослав — тільки ж ти поясни мені одно: Не знаєш ти, чи я сам не казав сему чоловікови забрати ті два червінці з твоєї торбини, коли він приніс мені сю знахідку сього ранку?

Скупар зміщався.

— Не знаю, милостивий судде — відповів він.

Тоді сказав Ярослав:

— Отже не знаєш, чи він взяв і чи на кару заслужив, а кари домагаєшся. Бачу я, що в тебе самого совісти нема, а безсовісним людям годі вірити. І виходить, мені, що ти згубив 522 червінці, а він знайшов лише 520, отже він знайшов не твою згубу. Ти йди до дому і чекай, поки зголоситься той, хто твої гроші знайшов. А ти добрий чоловіче задержи в себе сі гроші. Ти міг їх і без того заховати, а що не заховав, то доказ твоєї доброти. Ти поступив, як чесний чоловік. Коли до завтра ніхто по них не зголоситься, вони всі твої.

Не вдержав тепер скупар і признався, що се він напасті шукав, щоб не дати нагороди. Тоді сказав Ярослав:

— Я знав, що так воно було. Тепер за кару для тебе я половину грошей даю сему чесному чоловікови. Його совість варта половини твоєї згуби, а твоя скупість рівнож варта того, щоб до неї лише половина згуби вернулася.

Тоді заперився Володимир, що син його буде розумним правителем свого народу.



Л. Толстой.

## ДЕ ЛЮБОВ, ТАМ І БОГ.

(Докінчення).

Жінка перехрестилася і почала їсти, а Мартин присків на ліжку й взявся бавити дитину, цмокаючи до неї з цілої сили. Але Мартин не мав зубів і не міг добре цмокати і дитина плакала даліше. Тоді він почав кивати на дитину своїм чорним пальцем. Дитина задивилася на нього й успокоїлася, а там навіть засміялася, а Мартин і собі за нею. А жінка їла й розповідала, хто вона й куди йшла.

— Я солдатка. Мого чоловіка забрали вже сім місяців тому і я ще не мала від нього жадної вістки. Я служила за кухарку, але відколи прийшла дитина, ніхто не хоче прийняти мене на службу. Я вже три місяці без роботи і прожила все, що мала. Я хотіла найнятися за няньку, але ніхто мене не хоче, бо кажуть, що зморена. А тепер я йду від жінки одного купця, в якій служить моя знайома. Мені обіцяли там місце і я думала, що моє горе вже скінчилося, та вони сказали прийти аж на другий тиждень. Вертаючи до дому, я дуже утомилася, а мій маленький утомився також. Щастя, що наша господиня змилосердилася над нами, і дає нам помешкання ради Христа, інакше я не знаю, що сталося з нами.

Мартин зітхнув співчуваючо й запитав її:

— А ти не маєш теплішого убрання?

— Тепер якраз пора на тепле убрання, але я вчора застала за два гривенники мою останню хустку.

Жінка підійшла до ліжка й взяла на руки дитину а Мартин пішов до переділки, поперекидав децю й знайшов старий плащ.

— На, візьми се; старий вже, але може на що придасться.

Жінка поглянула на плащ і на старенького чоловіка й залилася сльозами. Мартин відвернувся в бік, витяг з під ліжка малу скринку, пошукав в ній чогось і сів знов напроти жінки. А вона промовила:

— Най Христос нагородить вас за се, дідуся. То певне Він післав мене до вашого вікна; інакше мій маленький бувби певно замерз. Коли я пускалася в дорогу, на дворі було тепло, та тепер дуже позимніло. А Він, Христос, так дав, що ви поглянули на час в вікно й, побачивши мене, змилосердилися надо мною.

Мартин всміхнувся і сказав:

— Так, так, молодиче; Він справді зробив се все. Знаєш, я виглядаю через вікно не без причини.

І Мартин розповів їй свій сон, як то він чув чийсь голос, який кликав до нього і як Господь прирік зайти до него того дня і відвідати його.

— Все можливе, — відповіла жінка. Вона встала, взяла плащ, заварила добре дитину і почала дякувати Мартинови ще раз за його добре серце.

— На, візьми і се, ради Христа, — сказав Мартин і дав їй два гривенники. — Викупи свою хустку.

Вона перехрестилася а Мартин перехрестився також і підвів її до дверей.

Жінка пішла а Мартин з'їв троха борщу, помив миски і взявся знов до роботи. Але вікна все таки не забував і коли лиш падала на нього яка тінь, він виглядав подивитися, хто проходить. Проходили знакомі і незнакомі, але чогось надзвичайного Мартин не завважав.

Втім напроти вікна спинилася старенька перекупка. Вона несла в кошику кілька яблук а на плечах повний мішок трісок. Мішок, видно, був важкий і вона хотіла перекласти його на друге плече. Вона поставила кошик на поблизукий слупок, а мішок опустила на землю. Втім надійшов малий хлопчина з подертою шапкою, вхопив з кошика одно яблуко і пустився втікати. Але перекупка завважала його завчасу. Вона схопила його обома руками, збила з голови подерту шапку й замотала пальці в його волосся.

Хлопчина кричав що сили, а перекупка лаяла його голосно. Мартин відложив на бік шило, схопився з стільця й вибіг на вулицю. На сходах спотикнувся й згубив окуляри, але оставив їх там де впали.

Перекупка термосила хлопцем зі всієї сили та страшилася поліцією, а хлопець боронився завзято і не признавався до вини.

— Я не брав вашого яблука, по що ви бете мене? Пустіть, кажу!

Мартин почав розлучувати їх. Він взяв хлопця за руку й промовив до перекупки:

— Пустіть його, бабусю; забудьте йому се ради Христа.

— Я так його забуду, що він до смерті поминає! Я віддам лайдака на поліцію!

Але Мартин просив даліше:

— Пустіть, пустіть, його, бабусю, він сього більше не зробить. Пустіть його, ради Христа.

Перекупка вкінці його послухала й хлопець хотів втікати, але Мартин притримав його за руку.

— Перепроси перше бабусю, — сказав він йому, — і не роби сего більше. Я бачив, як ти брав яблуко.

Хлопець вибух плачем й почав просити прощення.

— Ну, так, отсе ліпше, — промовив Мартин, — а тепер на тобі яблуко.

Він взяв з кошика яблуко і подав його хлопцеві.

— Я заплачу вам за него, бабусю, — звернувся він до перекупки.

— Ось як ви псуєте їх, лайдаків одних, — відповіла гнівно перекупка. — Він повинен дістати таку науку, щоби з тиждень попам'ятав.

— Ех, бабусю, бабусю, — відповів Мартин. — Воно так виходить після нашого осуду, але не після осуду Божого. Колиб його треба покарати за одно яблуко, то щож треба б з нами зробити за всі гріхи наші?

Перекупка не відповіла нічого, а Мартин почав оповідати їй притчу про пана, який дарував довг своєму довжникові, а сей, вийшовши від него, почав душити люто свого довжника.

Перекупка і хлопець слухати його уважно.

— Бог каже прощати, — закінчив Мартин, — інакше і нам не може бути прощено. Всім треба прощати, а головне легкодушним.

— Та воно ніби так, — відповіла перекупка, — але біда в тім, що діти такі тепер дуже розвезені.

— Егеж, — відповів Мартин, — але ми, старі, повинні давати їм добрий примір.

— Отсе і я кажу, — підхопила бабуся. — Я також мала їх семеро, але тепер в мене лиш одна дочка остала.

І вона почала розповідати, де і як вона жиє з своєю дочкою і кілька речей вона має.

— А дивіть но, — кінчила вона, — в мене сили за макове зерно, але мушу ще робити, та се я для дітей роблю. А які в мене вуйки чемні! Ніхто мене так не догляне, як вони. А мала Оксана, то до нікого не піде, лиш до мене. „Бабусю, люба бабусю, наймиліша бабусю“, кличе мене. І старушка подобрилася зовсім.

— Еге, та я знаю, що він тільки так собі, зі збитків, — сказала вона, показуючи на хлопця, — та Бог з ним.

По сім вона почала завдавати собі мішок на плечі, але хлопець підбіг до неї і сказав:

— Дайте, я занесу вам, бабусю; мені по дорозі.

Старушка згодилася. Вона завдала йому мішок на плечі і, взявши кошик з яблуками, вони разом пішли вулицею. Вона навіть не сказала Мартинови, щоб заплатив за те яблуко, котре дав хлопцеві. А Мартин стояв непорушно і дивився в слід за ними та слухав їх приязної розмови, слова якої долітали до него. А коли вони вже зникли з його очей він вернув до хати й, відшукавши на сходах окуляри, взявся знов до роботи.

По якімсь часі на дворі смерклося і на вулиці почали світити лампи.

— Вже час засвітити, — промовив Мартин сам до себе і засвітив лампу.

По якімсь часі чобіт був скінчений і Мартин, оглянувши його з задоволенням, зачистив варстат з відрубків шкіри, щетини та кусків дратви, поставив на столі лампу й зняв з полиці Євангеліє. Він думав отворити книжку там, де він зазначив вчора вечером кусником шкіри, але книжка нечайно отворилася в іншій місці і Мартинови сейчас пригадався сон з минулої ночі. Вслід за тим йому видалося, що він почув за собою чийсь кроки. Він поглянув позад себе і йому здавалось, що в темнім кутку стояли люде. Хто вони могли бути, він не знав, але до його ух сейчас донісся голос:

— Мартине, ох Мартине, ти не пізнав мене?

— Кого? — кликнув Мартин.

— Мене, — відповів голос, — то був Я...

І з темного кута виступив Степанович. Він всміхнувся до Мартина мило і зник мов літня хмарка...

— А то також був Я, — повторив голос.

І з темного кута виступила жінка з дитиною. Вони всміхнулися до Мартина вдячно і зникли.

— А то також був Я, — продовжав голос.

І з кута виступила старенька перекупка і хлопець з яблуком. Вони також всміхнулися до Мартина приязно і зникли.

Мартинове серце наповнилося неописаною радістю. Він перехрестився, наложив на очі окуляри і почав читати Євангеліє там, де воно саме отворилося. Він прочитав отсі слова:

(Докінчення на сторони шостій.)



„ПРАВОСЛАВНИЙ ВІСНИК”  
орган Української Православної Церкви в Канаді.  
Виходить щомісяця.  
Видає Українська Православна Видавнича Спілка.  
Редактор, Свящ. В. Кудрик.  
Передплата 1 долар за 12 чисел.

THE ORTHODOX HERALD  
Official organ of the Ukrainian Orthodox Church of Canada,  
Published Monthly.  
Published by the Ukrainian Orthodox Publishing Co.  
Rev. W. Kudryk, Editor.  
Subscription 1 Dollar for 12 issues.

Адресуйте: — Address:  
THE ORTHODOX HERALD  
379 PARR STREET, — WINNIPEG, MAN.

## РАБОВАННЯ ЦЕРКОВ І ЗАКОНИ КАТОЛИЦЬКОЇ ЦЕРКВИ.

В „Ділі (ч. 117, 29 мая 1924) читаємо:

— Дня 25 травня (мая) с. р. Поляки хотіли висвятити на костел православну церкву в селі Убортовичах на Грубешівщині. Українське населення завзято боронило свою церкву. Полилася кров. Є до 60 людей ранених. Поляки, по-жарна дружина (фаєрмени) на чолі з війтом і 3-ма ксьондзами — мусіли втікати, залишивши на полі бійки бочку з смердючою водою (мабуть мали її на те, щоби розганяти православних — К.), ксьондзівські ризи і виносний образ. Ксьондзи втікали на розворах, бо вози попереверталися. Вночі прибув грубешівський староста з поліцією і запечатав церкву.

„Діло (ч. 116, 1924) пише:

— В холмському „Нашому Життю” читаємо: „Висвячення церкви”. Дня 11 травня с. р. відбулося свячення православної церкви в селі Стужиці, Красноставського повіту, на католицький костел. Було присутнє католицьке духовенство, поліція і представники влади. Місцеве православне населення, захищаючи свою святиню, виказало спротив. Багато побитих і ранених. В такий спосіб церкву забрали від Стужичан.

А „Діло” та „Наше Життя” широко описують, як 7-го травня перемінили церкву в Спасі (на Холмщині) на костел. В тій то церкві Поляки найперше поломали іконостас, порубали Царя і Зрета, понижили престіл, повиколоювали очі образами і взагалі їх понижили, а злісла прийшли ксьондзи, поліція і зайди-Мазури і силою перемінили церкву на костел.

Всі наведені випадки сталися в травні 1924 р. В одній лише холмській єпархії Поляки забрали 238 (чи 239) церков — й одні перемінили на костели, другі держать замкнені, а треті порозбирали чи понижили динамітом. В руках Українців лишилося 49 церков.

Поляки католики! Нинішній папа так сподобав собі їх католицизм, що заявив, що Поляки можуть його (папу) уважати Поляком. Він послає їм щедрі благословення — урядові, старостам, наролови, духовенству й армії. Він на євхаристичнім конгресі (великім відпусті) 1922 року вихваляв Поляків довгою промовою, що Поляки найкращі католики і можуть бути взором цілому світові.

З другої знов сторони бачимо те ділах, що Поляки не є жадними християнами. І не тільки се, бо вони найбільші злочинці, яких коли бачив світ. Татари колись шанували українські церкви, а Поляки не шанують. Вони то мордували людей, забирають церкви силою, рубують іконостаси, олтарі, нівечать образи і переміняють церкви на костели.

А папа про все те мовчить!

Чому-ж таке діється? Чим се пояснити?

Пояснити можна лише тоді, коли запитаємо — який є сам Рим? Хто він, яка його віра, які закони?

Католицька римська церква се інституція, яка дозволяє на злочинці супроти тих, які до неї не належать. Вона приказує їх! Вона забороняє робити зло папі, кардиналам і тому духовенству, що є вірно на послугах Риму, але приказує робити зло тим, які папи не признають — рабувати їх, бити, нищити. Такі закони римської церкви!

Казав хтось про Хомишина, що в його церкві Христос в кутку, а Хомишин на середині, а про церкву папи можна слушно сказати, що — в ній папа на престолі, а Христос під престолом.

Політика католицької церкви нагадує політику большевиків. Хто з ними — той добрий (хочби і найбільший злодюга), а хто не з ними — того треба вбити, застрілити, спалити.

Церква католицька спалила на стосах коло 32,000 осіб,

які не хотіли їй коритися. Дальше 150,000 Вальденців та 75,000 жертв з ночі св. Вартоломея, се також її робота. Вона мучила, рвала тіло, виколувала очі людям, коли мала силу. Вона і нині продовжує таку саму роботу, де лише може.

Треба знати, що православних католицька церква ставить на рівні з протестантами, Татарами і поганами і каже, що їх треба всіми можливими способами винищувати. Так прим. 1 серпня 1324 р. писав папа Іван XXII до польського короля Володислава Локетка, що дає відпуст для тих, що вмруть від ран на війні з шизматиками (себто православними!) а також з Татарами і поганцями. **Насильство, рабунок, убийство зроблено обовязком, чесною, заповіддю, а слова Христа: „Коли не послухають вас, лишіть їх...”**, подоптані.

Та щоби се краще зрозуміти, перегляньмо деякі закони католицької церкви та вискази її провідників.

Папа Григорій VII (1061—1073) завів примус, що всі єпископи мусять присягати безмежний послух папі. Се-ж є зречення свого власного розуму. А в присягу єпископській вложено такі слова:

— Єретиків, схизматиків і противників нашого пана папи і його наслідників, буду цілою моєю силою переслідувати і винищувати. (За Юлія III. 1551 р.)

Лятеранський і Констанцький собори (папські) видали такі постанови:

— Коли хтось знайде єретика, має право забрати його майно, а з ним зробити, що захоче. — А Інокентій III. (1191—1198) каже: — Таку кару мають виконувати на них (єретиках) всі князі і світські уряди, яких до того примусить церковний нагляд. — Колиб же якийсь єпископ занедбував і не нищив єретиків „прокляттям, забором майна, в'язненням або смертю”, то з канон 4-го Лятеранського Собору каже, що — „такого єпископа треба позбавити єпископської гідности”.

Святий Тома з Аквіну в своїх теологічних писаннях (Сумма Теологіє, т. IV.) каже:

— Тих (єретиків), які по другім напименню не каються, треба віддати в руки світських властей, щоби їх знищили. — А папа Лев XIII рішучо приказав, щоби таку теологію св. Томи вчили в усіх католицьких семінарах.

На 4-ім Лятеранськім Соборі (папськім), що був 1215 р. за Інокентія III. рішено:

— Ми відлучуємо і проклинаємо кожду ересь, яка підноситься проти святої, католицької віри і засуджуємо всіх єретиків, під якими іменами вони не були би; бо хоч їх твари ріжняться, то хвостами вони всі звязані. Таких треба віддавати в руки істнуючих світських властей, щоби їх покарали... Світську власть ріжних степенів треба напаминати і спонукувати, а коли треба, то і примушувати церковною цензурою, щоби присягнула, що буде всіми силами боронити віри і винищувати всіх єретиків на своїй землі, осуджених церквою. Се рішення обовязує кожного, хто здобуде в руки власть... (А Поляки тепер здобули — К.). Колиб же який правитель не квапився, на зазив церкви очистити свій край від єретиків (!), такого митрополит і єпископи провінції мають проклясти... Католики, які візьмуть на себе хрест (обовязок) винищування єретиків, дістануть таке відпущення гріхів (від папи), як той, що йде боронити Святої Землі...

Отже чорне на білім!

До сеї постанови треба додати, що нині вона є в римській церкві так само з'обовязуюча, як і 1215 р., коли її видано.

(Докінчення слідує.)

### НЕЗГОДА РУЙНУЄ.

Не нищте себе незгодою, бо вона убиває тіло, душу і майно. Мені доводилося бачити, як білі почорніли, вельможі збідніли, цілі родини посчезали, князі потратили посілости, міста були понижені, договори зірвані, чесні осоромились, віруючі потибли і знатні покрилися соромом і неславою — а причиною всего того була ненависть і незгода. (Конфуцій).

### Коли?

Спасенія пошли нам, Боже —  
Пошли нам Твою благодать.  
Не дай нам марно пропадать.  
Посеред тьми брехні й неволі,  
Святої Правди милій Боже!  
Святої Правди, Сонця Волі  
На окривавленій землі  
Нема — немає! І коли  
Тії горячії бажання  
Твоїх окрадених дітей,  
Німих закованих людей,  
Узріти світлий час світання  
І ясне сонечко Твое —

Коли сповниться їх надія,  
Що трудне серденько леліє,  
І Сонце Воленки святе  
Нещасних вбогих їх огріє,  
Сонечко Правди та Любови,  
Любови — Мира й завітте  
Цвіткою любовою святою  
Та запащиною весняною  
Весела Воля — лучша Доля  
Для поневоленних людей  
Твоїх окрадених дітей?

Коли? Коли?

(1918) Т. Дмитренко.



Свящ. С. В. Савчук.

## ЯК ПОРАТДА УКРАЇНСЬКА ПРАВОСЛАВНА ЦЕРКВА В КАНАДІ.

(Дальше).

Число піпів зростало дуже скоро, а найбільше бельгійськ дх монахів чина Редемптористів. Вони майже силою накидали себе народови й присвоювали собі що раз все більш і привілеї. З людьми поводитися як з поганями і на кожнім кроці, хоч не в прямий спосіб показували погорду до грецького (православного) обряду. Свідоміші з народу почали добачувати ціль і мету піпів, та годі було будь що зробити, а то все через одну і ту саму причину — брак українських священників. Такий стан річей доводив до того, що передові люди, як учителя, студентство й інші почали відставати від церкви і були окликані піпами безбожниками, атеїстами, протестантами. Простий нарід також почав нетерпеливо дожидати часу, коли збудеться непрошених опікунів, які таки на добре почали відатися йому в шкіру, і тримався церкви тільки з самого обов'язку, або конечности. Та найшкідливіше відбилося таке опанування греко-католицької церкви піпами на українській молодіжці, яка немала найменшої заохоти ходити до церкви, а коли йшла, то тільки з мусу, або на те, щоб послухати, як піпа калічить українську мову. А послухати було що! Говорилося там, що всі грішники підуть до „теклі“ (пекла), що треба „любити (любити) папу, що є лиш „одна бога“ (Бог) на світі, що чоловік посадив „коноград“ (виноград), що душа праведника „фуркнула“ до неба. А говорилося не раз й таке, яке не надається до друку. Не знайдеш, мабуть ані одної церкви обслугованої піпами, в котрій не ставбилося, чи то підчас богослуження, чи підчас катехизації, який гумористичний, а то й соромницький епізод через незнання піпами української мови. В одній церкві підчас проповіді більшість молодіжці вибігла за церковнівиши з церкви на двір, бо немогла стриматися від сміху, а старший брат, вірець поваги й побожності не міг не закрити рота рукою. З приводу сего інциденту один чоловік сказав ось що: „Приходитьсь вивісити напис на церкві, що вступ малолітнім заборонений“.

Піпи також поступово, хоч дуже обережно й на перший погляд неспостережено, робили менші й більші зміни в грецькій обряді, а натомість заводили латинські. Вони почали накидати людям чужих святих, як прим. якогось Альфонса, Губерта, Ришарда, Альфреда і інших, радили носити „шкаплірі“, заохочували ходити до костелів, з погордою висказувалися про жонатих священників, хотів їх тут не було, церкви прибирали на взір костелів. Одним словом на кожнім кроці приготувляли людей до переходу на Латинський обряд.

З самого сього можна вже догадуватися, як вони відносилися до просвітнього й національного питання між своїми вірними. На проповідях голосили, що коли чоловік є добрим католиком, то більше йому нічого не треба, а були й такі, що явно кричали (се було в часі всесвітньої війни), що Україна спасення нам не дасть, але дасть нам його Рим — католицизм. В міру сього людей, які непогоджувалися з їх роботою, виклинали, прозивали атеїстами, протестантами та заказували своїм вірним сходитися з ними. Заказували також читати книжки й газети, які не носили католицької марки, як також недопускали до заложування читалень та інших просвітних організацій.

Званий мені випадок, де в одній місцевості в Саскачевані піпа за посередництва сповіді розбив українську читальню лиш через те, що туди доходив український часопис, котрий обороняв права греко-католицької церкви. В згаданій місцевості й до нині нема ні читальні, ні жадного иншого просвітнього руху і належить вона, завдяки впливам піпів, яким вона підлягає й сьогодні, до найбільш назадничих з українських кольоній. А таких випадків можна-б навести десятками.

Коли-ж нарід побачив, що церковне положення ставало чимраз гірше, то почав з новою силою домагатися від старокраєвих церковних властей (бо думав, що він їм підлягає) українських священників а то й єпископа. Не знав він, що його просьба оставала голосом вопіючого в пустині; не знав, що „Конгрегація для Розширення Віри“ задумала нагородити його такою благодаттю, про яку йому навіть не снилося.

В році 1910 до Канади приїхав митрополит граф Андрей Шептицький і звидів всі головніші греко-католицькі кольонії. Люде засипали його просьбами й домаганнями в справі українських священників і єпископа і він обіцяв вступитися за ними перед папою. Візитація Шептицького поставила греко-католицьку церкву в Канаді на дешо

твердшим ґрунті, бо нарід повірив обіцянкам Шептицького й вірив, що вихід з прикрого положення близький — ще рік-два й буде свій єпископ, будуть свої священники, а тоді й піпи підуть, звідки прийшли.

### IV. Єпископ канадійських Русинів.

Так довго і нетерпеливо очікувана греко-католиками хвиля дкінци прийшла — папа призначив на Канаду „єпископа обряду руського“ в особі Никити Будки, котрий прибув до Канади в листопаді 1912 року. Будучи Українцем і сином простого селянина, єп. Будка мав на разі симпатії чи не всього українського загалу в Канаді. Нарід привітав його гідно й радісно, а багато з тих, котрі відстали були від греко-католицької церкви, вернули до неї назад, бо вірили, що з приїздом єпископа вона увільниться з під шкідливих впливів Французів і Бельгійців та прийде на usługi своїм людям, а не чужим. Зі свого боку, єп. Будка запевнив людей, що він вскорі замінить піпів українськими священниками зі Старого Краю та заложить духовний семінар, де сини народу зможуть виучуватися на українських священників.

Нарід повірив і радів, та радість його тревала не сповна один рік. Вже 18-го серпня 1923 року „Конгрегація для Східних Обрядів“ видала й оголосила декрет, яким упорядковувала взаїмні відносини дисциплінарні поміж канадійськими єпископами латинськими й єпископом греко-католицьким, як також поміж клером і вірними обох обрядів. Сей декрет згасив послідну іскру надії, що з приїздом єпископа греко-католицька церква заживе життям самостійним, від латинських впливів вільним, хоч і зависим від Риму.

Годі тут подрібно розводитися над сим декретом, встарчить сказати, що вимірний він на цілковите златинщення греко-католиків — на цілковиту загалу греко-католицької церкви як такої. Сим декретом папа накинув для греко-католицької церкви в Канаді примусовий celibat для її священників, що противиться грецькому обряду, а сим самим противиться угоді дотично унії, після якої папа зобов'язався ні в чім не нарушувати православного обряду в уніятській церкві. Декрет дальше дозволяє греко-католицьким попам відправляти Службу Божу на оплатках, а латинським на кваснім хлібі (Артикул 29) і сим наочно вмовляє в греко-католиків, що оба обряди однакі і сим самим приготувляє їх до переходу на обряд латинський. Декрет також дозволяє (читай заохочує) греко-католикам приймати „з побожності“ тайну Евхаристії в латинським обряді, то є в оплатках. Одним словом однією ціллю декрету є латинізувати і приготувляти до латинізації всіх греко-католиків.

Українська поступова преса остро виступила проти декрету і завізвала людей слати через руки єпископа протести до Риму проти розпоряджень Конгрегації Східних Обрядів, але народ віднісся до сего байдуже. Йому наразі вистарчало, що він має свого (?) єпископа й кількох українських священників, а тим, що станеться з його дітьми, внуками, або аж правнуками, він не клопотався. А коли врешті й сам єпископ прийняв розпорядження Конгрегації Східних Обрядів з рабською подякою (своїм пастирським листом з 26 листопада, 1913 р.), то стало ясно, що він є слугою Риму, Французів й Бельгійців, а не свого народу.

З того часу український нарід в Канаді поділився на дві сторони, які почали вести між собою безперестанні змагання. По одній стороні, числом значно більший, став єпископ Будка з своїми священниками й з менше свідомою масою, а по другій стороні стала поступова преса, майже вся інтелігенція й свідоміші з загалу. Сі дві сторони існують й нині з тим, що послідна приєднує собі прихильників все більше, а перша з кожним днем має їх менше.

(Дальше буде).

### ПРИПОВІДКИ.

У Бога світа багато.

Усе тинь минуша: одна річ живуша — світ з Богом.

Кожда пригода — до мудрости дорога.

З щастя та з горя склалася доля.

Хоч правду жечуть люде, та правда завше буде.

Гість лави не засидить, ліжка не залежить

Нема в світі правди, тільки річч мачи.

Куля мине, а материне слово не мине.

Ледача тая дитина, котрої батько не вчив.

Не той відважний, хто піддається вибухам гніву, але той, хто володіє лагідністю й тихістю. **Марк Аврелій.**

Зроби з себе самого чесну людину, а тоді будь певний, що буде одного драба менше на світі. **Карлайл.**



## КОТРА ВІРА СТАРША.

### II

#### ЗРІСТ ПЕРШИХ ЦЕРКОВ.

Найсильнішою церквою на Сході в перших часах була церква в Антіохії. Вона протягом часу видала визначних і великих мудрців — в часі переслідувань св. Ігнатія, пізніше св. Івана Золотоустого, св. Івана Дамаскина і других. А що ап. Петро перебував тут довгий час, отже власне дехто казав, що антіохійській церкві належалося найбільше тих прав, які приписав собі опісля Рим.

Визначною була церква в Александрії (в Єгипті) і в перших віках Петровою столицею уважали Александрію та Антіохію. До Александрії після Петро свого ученика євангеліста Марка, а в Антіохії сам Петро мав перебувати сім літ. Про се говорить папа Григорій Великий в листі до александрійського патріарха.

Третім місцем, що стало найсильнішим і тревалим осередком християнської церкви, була грецька держава, був Царгород. Коли в Римі ще панувало поганство, то в Візантії (Царгороді) стало вже виключно панувати християнство, куди Константин Великий 329 р. переніс свою столицю. Тут — на Сході відбувалися Вселенські Собори, тут рішались головні правди віри, тут встановлено час святкування Великодня, тут клялися основи для церковної управи і церковного ладу. І все те робилося там власними силами — без провідної, або й без якої будь часті Риму.

#### РИМСЬКА ЦЕРКВА.

Історія каже, що християнство до Риму занесли мабуть навернені Жиди, що мешкали в Римі, або бували там, як купці. Християнство в Римі було скорше, ніж зайшли там апостоли. І хто поставив для Риму єпископа, про те також історія не має певних відомостей. Є лише перекази, що першим єпископом був ап. Петро; є другий переказ, що першого єпископа поставив Петро з Павлом і т. д. Тай про римських єпископів перших трох століть не знаємо майже нічого — є голі імена, але самі імена нічого не говорять.

Про Рим, як столицю ап. Петра, згадується перший раз аж при кінці 2-го століття в т. з. „Клементиних Проповідях“ (гомільях), однак сам Рим уважає ті проповіді підірваними, отже сфалшованими.

Згадати ще, що не за Сходом, але за Заходом — за Римом є ціла історія фалшовань в тій цілі, щоби піднести повагу папства. Вже св. Августин на Соборі 217 єпископів закидав тром папам — Зосімови, Боніфатієви і Келестинієви — фалшовання церковних постанов. А дальше великим сфалшованим твором є т. з. Ізидорові Декреталі.

Коліскою т. зв. римського християнства не був Рим, але Картагіна (в Африці) і звідси вийшла перша римська церковна література (писателі: Тертуліян, Кипріян, Августин).

#### ГРЕЦЬКА МОВА, А НЕ ЛАТИНСЬКА.

Се також важне, що апостоли послугувалися мовою грецькою, а не латинською. Цілий Новий Завіт (Євангелія, Діяння Апостолів, Листи і Відкриття) був написаний мовою грецькою. Лист (посланіє) ап. Павла до Римлян теж був в мові грецькій, а не латинській.

Мова грецька була довгий час церковною мовою в Римі. Історія каже, що — „до 3-го століття богослуження в Римі правилося по грецьки, а не по латинськи“.

Згадати ще, що 13 перших римських єпископів (крім трох) мають грецькі імена, отже виходить, що були Греками.

Перші письменники римської церкви — Клеменс, Іринеї, Гермас і Гіпполіт — писали не по латинськи, але по грецьки.

#### СОБОРИ — ТЕОЛОГИ — ПРОПОВІДНИКИ І ДР.

Великої ваги є справа, що сім перших Вселенських Соборів (парламент християнства) відбулися на Сході — в Нікеї, Царгороді, Ефезі, Халкидоні (1-ий 325 р., 7-ий 787 р.). І на кождім соборі майже всі присутні єпископи належали до Східної церкви (було їх звичайно по кілька сот).

На Сході зложено „Символ віри“, а на Заході його лише перейнято, наперекір постановам соборів.

Всі основателі християнського богослов'я (теологи) жили на Сході. На Заході не було визначного богослова аж до Августина (вмер 430).

Коли Схід славився великими проповідниками, між

якими перший був св. Іван Золотоустий, то на Заході ні єпископи, ні священники не говорили жадних проповідей аж до папи Льва Великого (440—461 р.).

Першу Службу Божу написав ап. Яков в Єрусалимі й вона стала основою пізніших Служб Божих. Обряди і церемонії творилися найперше і головні на Сході, а Захід їх наслідував і то слабо. Зате нині східні обряди належать до найкращих в цілім християнстві.

Ще наведу кілька виривків з Історії Східної Церкви, Стеңдея:

— Повстання Риму на звалищах поганської столиці не повинно закривати факту, що був час, коли осередком християнства був Східний Рим (Царгород), а не Західний.

— Був час, коли східна цивілізація стояла вище, ніж західна. Хто читає, як в 13-ім столітті хрестоносці (військо римської церкви) заняли Царгород, той бачить, що се варвари напали на освічену і цивілізовану столицю.

— Східна церква не знає Інквізиції, не знає ночі Вартоломея (велика різня), яка би затемнювала історію Східної Церкви.

— Коли хочете мати догматичну віру і старинні традиції в найповнішій формі, ми мусимо йти не до тої церкви, що зве себе католицькою, але до тої, що зветься Православною (Д'Істерн Чорч, А. П. Стенлей).

Про обряди Східної церкви та сама історія каже, що коли хто піде з Східної церкви до Західної (до римської), то чує ся так само, як з Західної піде до протестантської, в якій вже нема жадних обрядів.

Щож до наведених фактів в сій статті, то їх знайти можна в кождій більшій церковній історії.

#### ЗАКІНЧЕННЯ.

Після наведених фактів всякому мусить стати ясно — „котра віра старша“. На Сході жив Христос, там жили апостоли, там клялися перші основи під церковну будову, там рішались великі церковні справи, там почали творитися найперше і найкращі церковні обряди і задержалися доси в первіснім виді. — Се все найкращий доказ, що Східна Православна, а не Західна Римська церква є старшою. Церква римська, се далека галузь, що маленькою відломилась, почала рости на свій лад на далеких поли, а опісля почала всіх запевняти, що вона не є дочкою, але матір'ю, а мати є її дочкою. А ще дальше почала домататися, щоби мати (Східна Церква) слухала її як старшої. Ось тут і причина, чому між Сходом і Заходом повсталала пропасть! Свящ. В. Кудрик.

#### НЕ ВЕЛИКЕ ЗНАННЯ, АЛЕ КОРИСНЕ.

По берегу озера проходжувався професор. Тут то там зупиняється, піднімає камінець, розглядає черепашку, зірве листочок і все ховає до своєї вченої торби.

А недалечко на траві лежав прибережний сторож — його обов'язком було дбати, щоби ніхто з тих, що купаються, не втопився.

Довго приглядався сторож незрозумілому поведінню професора, а там не втерпівши запитав:

— Що ви, добродію, так збираєте? І на що вам воно?

Тут професор почав сторожеви пояснити, що є на світі науки, які клопочуться — і камінням і рослинами і всякою найменшою річю. А пояснюючи називав кожду науку по імені — біологія, геологія, зоологія, мінералогія, та ще там які. Він дивувався навіть, як може чоловік жити на світі, не знаючи нічого про ті науки. На се сторож відповів:

— Шож... яюсь жию!

Наговорившись, професор пішов купатися. Провидіння однак хотіло, що попав він на яму, а що не вмів плавати, отже зачав топитися.

Почувши крик, сторож скочив у воду і виніс професора на берег — виніс та каже:

— Хвалилися ви, що знаєте геологію, зоологію, та ще якусь там льогію, льогію, льогію, тай, бачите, тонуді! А я знаю лише одну плавольогію (нібито науку плавання), тай нею всі ваші льогії вратував, а то булиби втопилися.

#### ДЕ ЛЮБОВ, ТАМ І БОГ.

(Докінчення зі сторони третьої.)

„Бо я був голодний, і ви дали мені їсти; я хотів пити, і ви напоїли мене; я був чуженицею, і ви прийняли мене.“

А троха дальше, він прочитав ще такі слова:

„Скільки раз ви чинили се одному з сих братів моїх найменших, мені чинили.“

І Мартин зрозумів, що його сон здійснився. Він зрозумів, що Христос-Спаситель на правду відвідав його того дня, і що він, Мартин, на правду гостив Його.

Кінець.



**Україна Під Польщею.**

**Зневага українських свят.** — В селі Чижикові, коло Винник, на свято Вознесіння, польський уряд переводив п'ятновані бугаї. Се діялося підчас богослуження в церкві. Бугаї запроваджено з доколичних сіл.

На Зелені Свята через обидні, в тім-же селі, польський ветеринар чистив жеребці. Громада просила не зневажати українських свят, та Поляки на те не зважали.

**„Висцігі” по людській праці.** — В неділю 1-го червня 1924, стоячий в Чорткові полк уланів оголосив, що будуть „висцігі” — себто перегони. Кудаж були ті перегони? По засіяних людських полях, по відцвітаючому житті, пшениці, кукурузі і т. п.

Так Осипови Яхницькому переїхали зловж цілих гоний по цвітучій конюшині (було 15 іців, і то зараз по зливнім дощам), попереки жита, пшениці і бараболів. Промиславу Краєвському (латиникови!) переїхали також попереки збіжжя через 8 моргів. Понівечили багато засівів і других господарів, а одного господаря мало не розбили кінями, коли хотів опам'ятати. Але всякі податки і додатки до податків давай!

**Відобрав собі життя.** — Податки в Польщі такі страшні, що доводять людей до самоубійства. Бо нема майже місяця, щоби не жадали податку, а відки його взяти — не питають. — В Радохинцях, пов. Мостиска, 4 мая повисився селянин, Іван Паска, літ 53, лишаючи жінку і 4 дітей на 4 моргах ґрунту. Два дні перед смертю Паска дістав „везване” заплатити податку 60,000,000 марок польських. А що в Паски вже два місяці не було хліба в хаті, він так зажурився, що відобрав собі життя.

**Загадочна мовчанка гр. кат. „героїв”.** — „Діло” з 25 червня 1924, в статті „Ревіндикації” пише:

„Не можемо не висловити здивування з приводу мовчанки греко-каголицької ієрархії (духовенства) в преражній для українського народу справі. Латинсько-польське духовенство підступом і насильством загарбує бувші унійські церкви власне на тій основі, що вони були унійськими, а тут в Галичині, серед наших єпископів, прелатів й інших церковних достойників глуха мовчанка. А ся мовчанка викликає підозріння, що сі ревіндикації! (забирання церков! — К.) переводяться за тихою згодою нашої греко-католицької ієрархії. Ся мовчанка утверджує (!) думку, що унія є тільки мостом, перелазом до латинства, що греко-католицька церква не є забороллом (охороною) української нації.

**УКРАЇНА ПІД БОЛЬШЕВИКАМИ.**

„Діло”, ч. 137, подає лист з Великої України, де говориться, що „серед інтелігенції висших верств видно чималий інтерес до філософічно-релігійних питань”.

Тамже говориться далше, що большевики усувають з шкіл дійсних професорів, коли ті не йдуть на руку большевицькій роботі й на їх місце беруть яких будь, коли ті покійно слухають большевиків. „І чим би ви не були, каже автор листа, хоч якимсь рахівником, або викладачем німецької мови, раз вас побачили в церкві, то вже вам нема місця на посаді. І всіх така доля чекає, хто ще тепер сподіється утримати свої культурні здобутки”.

**„В ОБОРОНІ РЕЛІГІЙНИХ ЗВИЧАЇВ”.**

Харківський „Комуніст” подає: „Богато сільських адміністраторів є тої гадки, що вони здусили контрреволюцію, заборонивши „хрестний похід” (церковна процесія) в поля по причині посухи. Вони не розуміють, що такою заборобою дають підстави для роботи правлих контрреволюціонерів. Коли би міські попи задумали відбутися такий похід по причині посухи, то се було би релігійною демонстрацією політичного характеру. Такий похід нікому не потрібний і його заборона не викличе ніякого відгомону. „Хрестний похід” селян зі сільським попом се — більше звичай ніж релігія і не має він ніякого політичного характеру, а заборона його в очах темних селян, яким згаряє збіжжя, складає всю відповідальність за посуху на радянську владу”. „І кому ще на руку?” — питає „Комуніст” — і рівночасно відповідає: „лише контрреволюціонерам всіх мастей, які стараються і посуху використати проти радянської влади”.

**Собор Царославних Недобитків.**

На той самий час, коли Українська Православна Церква в Канаді оголосила свій собор в Йорктоні, то є на 16 і 17 липня, устроили й недобитки московської царославної церкви свій собор в Вінніпегу. На собор приїхав з Нью Йорку сам бувший одеський митрополит Платон, який приїхавши до Америки оголосив себе головою російської православної церкви на американській землі, а відтак виповів послух своєму ніби-зверхникови, московському патріярхови Тихонову, коли він наказав йому вертати до Європи. Надія аранжерів собору була, що Платон зможе влити свіжого духа в хромаючу московську церковну організацію в Канаді, одначе гірко завелися.

На собор зіхалося смішно маленьке число священників, а ще менше число делегатів. Як оповідають, то священників зіхалося 14 а делегатів від 5 до 7. Точні відомости про перебіг собору годі дістати, бо наради провадилися в найбільшій тайні. Навіть вінніпегські дневники, які старалися дістати деякі відомости про перебіг собору, мусіли вдоволятися баламутми загальниковими відомостями, котрі на ріжний спосіб повторялися кожного дня. І так говорено в тих відомостях, що цілею собору є погодити російську церкву з „українськими церквами” в Канаді і що між Українцями шириться большевизм та що центром большевизму є Сенді Лейк, Ман. Та головною річею в донесеннях часописів були згадки, що Платон не вчерашній, бо він єпископом є вже через 30 літ, є приятелем патріярха Тихона, а дуже любить Жидів. Собор мав постаратися о окремого московського єпископа для Канади, однакж справа повисла в воздуху. Де які учасники собору бажали, щоби вернув до Канади єпископ Александер з Туреччини (котрого екскомунікував царгородський патріярх), інші були за іменованням свіжого єпископа.

В неділю 20 липня відправив митрополит Платон архиєрейську службу Богу в церкві св. Тройці, та якби не прийшли були до церкви цікаві члени і прихильники Української Православної Церкви, то бувби правив між порожніми стінами. Однакж при сій нагоді митрополит і три його співпроповідники все таки вдарили на „Свістунвоф”, як на найстрашнішу небезпеку російської церкви. Усі говорили по московськи.

**Пісня Про Смерть.**

Смерте моя дорога,  
Ти од Бога прислана!  
Зажди мені час-годину  
Поки зберу всю родину!

Смерть години не заждала,  
Тай я роду не зібрала,  
Не приборана, не готова,  
Іди, душе, хоч такова.  
Ой, я в п'ятки, а я в гульки,  
А об смерті нема думки.  
Григ. Сковорода.

**ВІЗИТАЦІЯ ВПРЕОСВ. АРХІЄПІСКОПА ІОАННА В ВІННІПЕГУ.**

є призначена на неділю, дня 10 серпня.

Церква св. Петра на розі вул. Селкірк і Бйкінс є віддана православної української громаді з тої нагоди до ужитку на цілий день.

Пів до 10 рано відбудеся утрєння, а пів до 11 зачнеся Архиєрейська Служба Божа.

До участи в незвичайній святі запрошує Українська Православна Громада всіх прихильників рідної української церкви.

**Чому Всі Українці Повинні Вернутися до Укр. Православної Церкви.**

(Вінніпег, Ман.)

Впов. о. Редактор!  
Прошу, помістіть сих кілька слів звичайного робітника про мої погляди на Українську Православну Церкву в Канаді.

Всамперед висказую свою радість з сього, що зачав виходити „Православний Вісник”. Шкода, що він не почав виходити відразу, як лише організувалося Брацтво, яке занялося відновленням Української Православної Церкви. Та слава Богу, що вже тепер зачав виходити, і дай Боже, щоб наші люди широко прийняли сей орган Української Православної Церкви. Я рівнож широко бажаю, щоби він був редагований так, щоби й противники православля користали морально з него й читали його з любовію.

Тепер я хочу кількома словами висказати, чому Українці ріжних віроповідань повинні вернутися до своєї Української Православної Церкви.

Перше всего, кождий, хто вірить в Бога, хто живе гарно й старанно — належить до церковної організації. Другі народи мають такі свої церкви, які вони собі створили і які є для них найліпші з погляду релігійного і національного. І майже кождий народ має свою литому церкву, яка має на цілі головню добро даного народу, хоч тасаму церква може бути шкідливою для иншого народу.

Взяти знаних цілому світови Жидів. Жиди не є державним народом, та за се вони майже панують над цілим світом. Жидів тримає їх релігія. Знаємо, що Жиди є розумні — отже і їх віра розумна. Але колиби так Українець прийняв сю віру, — то кождий знає, що він тим зробив би собі й своєму народови шкоду.

Поляки є римо-католики. Для Поляків ся віра є дуже добра. Вони сю віру прийняли ще поганами і прихоронили її до всего, що входить в польське життя. Але та сама римо-католицька віра є убиїча для Українців. В Галичині дуже багато Українців перейшло на римо-католицизм — але лиш десь-не-десь є римо-католик, що має себе за Українця. А все решта є більші патріоти польські, чим камі Поляки. І кажуть й пишуть про се, що ті спольщені Українці є гірше ворожо настроєні до всего українського, чим родовиті Поляки.

А знов тут у Канаді є багато англійських сект. Всі вони стараються всякими способами робити добро своєму народови, — але всім нам знано, що ті самі секти не дуже то добру роботу роблять між нами.

А як же з Українцями? Українці прийняли віру православу. Доки Українці були народом самостійним, доти й Українська Православна Церква була прихоронена до наших обставин і звичаїв і доти була дійсною нашою церквою. Та коли сталося таке, що Україна опинилася під Москалями й Поляками, Москалі аби як найскорше онесвідомити наш нарід, взяли нашу церкву в свої руки і за помічю церкви зробили з нашого народу те, що він навіть не знав свого імені. Зробили з него, як не вповні „руський”, то „малорусський” народ.

А Поляки також хотіли зробити з нашого народу „люди польські”. Але що люди трималися православля — через яке чулися далекі Полякам — то Поляки за помічю кількох єпископів, які відступили від православля, завели насильно унію в Римом Кажу насильно, бо історія доказує, що се сталося без волі народу. — Через унію Українці мали стати римо-католиками, а там Поляками.

Отже тому, що український нарід стратив свою самостійність, стратив і свою церкву. А через те стратив і свою національну свідомість. Бо церква, яку йому накиннули, замість бути жерелом світла,



стала жерелом те... мноти — несвідомості.

Правда — в Галичині деякі священники... ніякі багато причинилися до української справи. Та се робота ідейних священників — одиниць, а не церкви. Бо як би се була робота цілої церкви, то не було б так, що в однім селі люди не знали, яке їх народне імя, в другім мали себе за „русских“, а в третім за Українців. Се залежало від того, який священник був в котрім селі — бо церкви всюди були уніятські.

І через се в Канаді люди, які бачили, що не маємо своєї церкви — стали на боці. Воліли належати нігде, ніж мали належати до церков, які не служать своєму народові так, як повинні би служити.

Та коли наші передові люди в Канаді переконалися, що народ без церкви — як чоловік без душі — то відновили ту церкву, яку наш народ мав від самих початків свого християнства. Се церква Українська Православна.

Тепер бачимо, що до сеї церкви люди вертаються не лише тут в Канаді, але й на Великій Україні. І з певністю, що якби Галичина не була в польській неволі, то і там вернулися б люди до своєї питомої віри.

В Канаді покищо не вертаються до Української Православної Церкви ті, які через „обставини“ не мають відваги вернутися, не вертаються й ті, котрі мусять покищо дальше служити чужим, не вертаються й такі, які попросту через пусту амбіцію не хочуть вернутися.

Я знаю одно, а се, що не є гріхом вернутися до свого. Наші традиції не винні тому, що їм накинено унію, або змосковщене православ'я.

Ми тут на волі. Ми вже могли добре бачити, що московська православна церква добра для Москалів, польська римо-католицька церква добра для Поляків, англійська церква добра для Англіїців, а для Українців може бути лиш одна добра церква, а се Українська Православна. Отже ради добра українського народу, всі Українці повинні вернутися до своєї православної української церкви.

В. Скарвінко.

### Ще Дещо Про Українських Святих.

(Стюртборн, Ман.)

Оноді знайшов я в „Кан. Українці“ питання і відповіді, до яких хочу подати деякі замітки. В однім місці є таке про св. о. Николая: „Св. о. Николай був таким греко-католиком, як ми в Канаді, і мав правдиву віру, він православну і її утвердив.“ Се перший раз довідався я, що греко-католики мають вже двох святих, а то й св. о. Николая, а не лиш Йосафата Кунцевича. Бо ще й недавно я чув від о. Пелеха в церкві у Стюртборні, що ми маємо тільки одного святого з крові і кости України, а ним є святий Йосафат Кунцевич і ми повинні з всякою справою удаватися сміло до нього о поміч. 19-те число К. У. додало нам ще одного, отже маємо вже двох! Якесь дальше число К. У. пришло третього і так незадовго всі святі стануть Українцями але все мабуть св. Йосафат Кунцевич остане найбільшим святым!

Я обмежуюсь на св. Йосафаті і подам деякі свої уваги на відповідь щодо його святости, подаючи нагамперед в цілості питання і відповідь.

#### Питання звучить:

Чому називаєте Йосафата Кунцевича святым, як він був ворогом України?

Відповідь: — „Св. Йосафата Кунцевича називаємо святым, бо він є святым. Повага непомилної церкви, що оголосила його святым, стоїть за тим фактом, мільони вірних гр.-католиків взагалі узнають його святым і моляться до нього і поміч узискують. Не узнають його святым лише ті, що не узнають греко-католицької церкви, Москалі, всякі „православні“ і протестанти. Але їм вільно не узнати не лише одного святого, але і цілої церкви, але то не змінє факту, що св. Йосафат є великим святым у греко-католиків, так як нас нічо не обходить, що там о нас говорять наші вороги. Вільно шови і на місяць брехати.“

„Св. Йосафат не лише не був ворогом України, але був її найкращим сином. Ненависть цареславія до греко-католиків або як їх звали, уніятів, не дає ворогам пригланутися його життю. Шукають шлям, але їх нема тому він є святым.“

„Дійсно знаменитий доказ! От хоч би перші речення: є святий і годі. Я маю під руками історичну повість Д. Мордовія п. н. „Сагайдачний“; в ній відомий український письменник посвятив 5 сторін друку на опис балю у князя Януша Острожського, на яким був присутнім і нинішній святий, Йосафат Кунцевич. Як гості, між ними і єпископ Йосафат, на славу Польщі смакували двіста-літні вина і сипали похваля на вино, то й Йосафат додав від себе комплімент який наводжу в цілості. „Дивину! (Божеське!) — процидів крізь зуби єпископ.“ Се дуже вдволюло князя Януша. Назав князь Януш зареветався, вказуючи на вікно; гості глянули в той бік і побачили щось дивне; їхав візок, але запряжений місто коней людьми. Один з гостей запитав, хто се, на що Йосафат відповів: „То патер Загайло, се він карає так непокірних шизматиків. Се дуже ревний слуга церкви — його навіть святий отець особисто знає.“ Патер підїжджаючи близьше, ударив всіх хлопів кілька разів кнутом. Пани дивились на запряжених хлопів і сміялись вигадкою патера. Се була кара за те, що в неділю не пішли до косявола, а до своєї церкви. За таке Йосафат став найбільшим святым і „сином України“! Ревність, як у польського патера, і польські вина зробили його святым!

Дальше говорить відповідь: „... Мільони вірних греко-католиків взагалі узнають його святым і моляться до него і поміч узискують“. Як воно справді так, то я спитавби, чому греко-католики не звертаються до св. Йосафата за підмогою, тільки до Французів, чому він не дає на пресовий фонд К. У. ні жерть на Колегію в Йорктоні, але еп. Будка за всім тим до бідних фермерів звертається. Се противорічить відповіді „Кан. Українці“. Свого часу я читав у краєвих часописах, що еп. Хомишин дістав коні з бричкою від небіщика Потоського; отсе мабуть було за посередництвом св. Йосафата, га?

Та колиб вже Йосафат Кунцевич часом розчаровував, то чому не удаватись до його приятеля, другого подібного угодинника Яреми Вишневицького, який найбільше дався в знаки шизматикам; він також був з крові і кости Українці!

В останніх часах вже згадують св. Йосафата в піснї благальній: „Св. Йосафате, великий священномученику, молись за нами.“ Дійсно великий святий, коли поставили його поруч з Ісусом Христом і Марією. Мошгься, але не забувайте про польське вино, яке він так любив, то скорше дістанесь до неба. А саскатуниною не журітьсь, як св. Йосафат такий могучий, то він вже й сам повинен би з нею справитись, бож то та сама прадідна віра, яку а помічю польської шляхти старався подолати св. Йосафат вже 300 літ назад.

Степан Гавронський.

### Примірна Православна Громада в Фом Лейк.

Дня 28 червня с. р. відбулася в церкві Пресв. Діви Марії коло Едмор, 12 миль на полудне від Фом Лейк, Соборна Служба Божя, в котрій взяли чинну участь два священники, місцевий о. К. Кирстюк і о. С. Гребенюк із Гудів. Мимо того, що се була будна днина, то все таки число присутніх парохіян було понад сподівання дуже велике. Мушу тут замітити, що вже саме подвіря церковне вказує на се, що парохіяне Української Православної Церкви в Фом Лейк люблять свій церковний дім, бо подвіря викорчуване, вигладжене і обгороджене, аж любо глянути по нїм. Сама церква се найкращий будинок на цілу околицю від Йорктону аж до Вінярд. По зверхній будові і по внутрішнім її устроєнням пізнати, що коло неї гуртують ся найкращі люди з Буковини. І дійсно — про се може кожний зараз перекопатися, коли лише зайде в розмову з будь котрим членом сеї церковної громади. Мушу на честь і славу сеї громади заявити, що мій побут в церкві, участь у спільнім обіді по богослуженню, як також розмови рїчного рода з поодинокими членами і членкинями церковної громади — се найкращі хвили, які я коли перебув між Буковинцями.

Хочу сказати, що ся церковна громада повинна бути приміром і заохотою для всіх громад нашої Укр. Православної Церкви в Канаді. Що члени тої громади добають конечність іstownання органу Укр. Прав. Церкви в Канаді і вміють такий орган пошанувати, доказує те, що протягом тїв годин після богослуження зголосилось і заплатило передплата 15 передплатників, а таке саме число вписалось в передплатники і обіцяли при найближшій богослуженню заплатити її. Що скажете на се інші сусідні громади?! Чи ви постарались, щоб ваші члени були передплатниками Православного Вісника? Візьміть собі приклад із Фом Лейк!

Андрій Савчук.

### Листи до Редакції П. В.

Ватсфорд, Алта.  
Хвальна Ред. Прав. Вісника!  
Перше число „Православного Вісника“ я отримав від свящ. Кусого й перечитавши його, я побачив, що сей часопис є молотом на ворогів нашого українського православного народу в Канаді.

Тут колись на Ланук, Алта. пресвітеріанський проповідник, який тепер перенісся до Саскачевану, казав, що Укр. Прав. Церква є добра і він приставби до неї, але якби йому платили 1500 дол. на рік й постарали ко ня й богу, так як він має від пресвітерської місії. Крім того казав, що в пресвітеріанів ліпше, бо в них не треба хреститися, ані поклонів бити, так, що не треба червоніти за се перед Англіїцями.

Ось такі то наші проповідники.

Ст. Блок.

Сенді Лейк, Ман.  
Хвальна Ред. Прав. Вісника!  
В залученню послала поштовий переказ на суму 1 дол. як передплату на „Прав. Вісник“. Хочу сказати, що сей часопис є як добра перла поміж другими часописами, котрі я також читав до сеї пори. Більше репїгїйного, взнеслого, поучаючого й наскрізь морального часопису я ще не читав ніколи.  
Желаю Вам як найліпших успіхів.  
Ю. Чайковський.

## Православний Календар Рік 1924.

(Після нового стилю) СЕРПЕНЬ.

- 1 П Інокрїни
- 2 С Ілїї пророка
- 3 Н 1 по С. — Симоон
- 4 П Марії Магдалини
- 5 В Трофима
- 6 С † Бориса й Гліба
- 7 Ч † Успення св. Анни
- 8 П Ермолая, Параскеві
- 9 С Пантелеймона
- 10 Н 8 по С. Прохора, Нік.
- 11 П Калїніка, Серафїма
- 12 В Сїли і др.
- 13 С Евдокїма
- 14 Ч † муч. Макав.
- 15 П Перен. мош. св. Стеф.
- 16 С Ізаакїя, Давьм.
- 17 Н 9 по С. 7 мол. в Ефезі
- 18 П Евсїтїя
- 19 В Преображення Господнє
- 20 С Дометїя, Пульхерї
- 21 Ч Емїліяна, Леонтїя
- 22 П Ап. Матєя
- 23 С Свм. Лаврентїя
- 24 Н 10 по С. Євпа, Кляв.
- 25 П Фотїя й Аникїти
- 26 В Максима Іпол.
- 27 С Теодозїя Пенерського
- 28 Ч Успення Пр. Богородїцї
- 29 П Пер. Обр. Госп., Дїом.
- 30 С Мч. Мирона
- 31 Н 11. по С. Фльора

### ДО УКРАЇНСЬКИХ ПРАВОСЛАВНИХ ГРОМАД В КАНАДІ.

Порядок візитації Високопреосвящененого Архиепископа Іоана:  
2 серпня, субота, Онуська церква, Гардентон, Ман.  
3 серпня, неділя, Арбака, Ман.  
10 серпня, неділя, Вінніпег.  
17 серпня, неділя, Толстой, Ман.  
19 серпня, Преображення, Сеньїв, Ман., посвячення церкви.  
22 серпня, п'ятниця, Мензі, Ман.  
24 серпня, неділя, Шїго, Саск.  
28 серпня, Успення Пр. Дїви, Мічем, Саск., посвячення церкви і храм.  
Дальша програма буде оповіщена пізніше.

Українські православні громади, котрі хотїли мати в себе Високопреосвящененого Архиепископа Іоана: на візитації, нехай сейчас пишуть до голови консисторї на адресу:

Very Rev. S. W. Sawchuk.  
379 Parr Str., Winnipeg.

### НА ПРЕСОВИЙ ФОНД „ПРАВОСЛАВНОГО ВІСНИКА“

- Ю. Сиротюк (через о. Кудрика) 5.00
- о. В. Кудрик — збірка в Тарнополь, Саск. 5.50
- Василь Вавриневич, Форт Фїдлжералд, Алта 1.00
- Разом \$11.50

### Священники Української Православної Церкви в Канаді і їх Осідки.

#### В МАНТОБІ:

Свящ. С. В. Савчук, Адміністратор Української Церкви в Канаді, 379 Parr St. Winnipeg, Ман.  
Свящ. В. Новосад, Толстой, Мая.

#### В САСКЕЧЕВАНІ

Українська Православна Місія  
Свящ. Петро Самець і  
Свящ. Петро Мельничук  
Бокс 102, Канора, Саск.  
Свящ. Д. Стратїчук, Гемптон, Саск.  
Свящ. С. Гребенюк, Гудів, Саск.  
Свящ. Д. Кирстюк (на відпустці) Тїдор, Саск.  
Свящ. К. Кирстюк, Шїго, Саск.  
Свящ. В. Кудрик, Бокс 1686 Саскачеван, Саск.

#### В АЛБЕРТІ:

Свящ. І. Кусий — Андлюр, Алта.  
Свящ. Д. Сенєга — Бюффорд, Алта.

### ЦЕКОВНІ РІЧИ, РИЗИ І КНИЖКИ.

Через редакцію „ПРАВОСЛАВНОГО ВІСНИКА“ можна замовляти всі церковні річи, як фелони, чаші, кадила, свічки, хрести та церковні книжки.

Пишіть на адресу:

THE ORTHODOX HERALD,

379 PARR STR.,

WINNIPEG, MAN.